

Svar på interpellation 2019:15 av Catarina Wahlgren (V) om barn- och ungas psykiska hälsa

Frågor till ansvarigt regionråd:

1. På vilket sätt kommer koalitionen att se till att vi får en regiontäckning av mottagningar med första linjens psykiatri för barn och unga, att det inte blir några "vita fläckar"?
2. Hur långt anser du att det är rimligt att det är till närmsta mottagning med första linjens psykiatri?
3. Vilka åtgärder kommer att vidtas för att öka samarbetet med civilsamhället, elevhälsan och kommunerna?
4. Hur ser du på utvecklingen av BUP-mottagningarna? Kommer de att få nya, mer specialiserade uppdrag?
5. Varför nämns inte ordet ungdomsmottagning en enda gång i koalitions budget? Har dessa ingen betydelse för ungas psykiska hälsa?

Som svar vill jag anföra följande:

Alla som mår psykiskt dåligt ska, oavsett ålder, få den hjälp och vård man behöver. Att allt fler unga mår sämre psykiskt är allvarligt och vi behöver möta den utvecklingen på flera olika sätt. Framför allt är det viktigt att fler ges möjlighet till slutbehandling inom primärvården. Första linjens psykiatri ska finnas tillgänglig i hela regionen och vården för psykisk ohälsa ska i hög grad kunna tillgodose inom husläkarverksamheten. För barn behöver också en tydligare nivåstrukturering skapas där både tillgängligheten till den specialiserade vården och den första linjens psykiatri stärks.

Därför har regionen initierat ett utvecklingsarbete för att bygga ut ett nät av regiontäckande verksamheter av tillräcklig storlek för att kunna bedöma och behandla lätt till medelsvår psykisk ohälsa. Verksamheterna ska ta sin utgångspunkt i nuvarande struktur för husläkarmottagningar.

Utvecklingsarbetet inleds med en förstudie som beräknas vara klar i början av hösten 2019. Förstudien kommer ta upp strategiska frågor så som kompetens, geografisk spridning, samverkan, samordningsansvar, styrningsmodeller och tillgänglighet. Studiens analyser och rekommendationer kommer sedan ligga till grund för en revidering av husläkarmottagningarnas uppdrag. Målsättningen är att de första verksamheterna för första linjens psykiatri ska starta i januari 2020.

För att säkra en jämlik vård i hela regionen måste den geografiska spridningen säkerställas. Det är också särskilt viktigt att skapa ett bra vårdutbud i områden där behoven är som störst. Ytterligare en utmaning är att få de med störst behov att komma till och få ta del av vårdutbudet. Det kommer kräva nytänkande kring både arbetssätt och metoder.

De nya verksamheterna ska också utveckla samverkan med andra aktörer i närområdet, exempelvis elevhälsan, socialtjänsten, beroendevården, ungdomsmottagningar samt barn- och ungdomspsykiatri. För att det ska vara möjligt behöver samordningsansvaret för den enskilda patientens vårdkedja tydliggöras och utvecklas.

Vidare ska tillgängligheten vara hög. Användandet av nya digitala tjänster ska utvecklas för att göra första linjens psykiatri mer lättillgänglig. Målsättningen med en förstärkt första linje för psykiatri i regionen är att skapa en bättre tillgänglighet och ett bredare utbud som riktar sig till hela befolkningen. En förstärkt första linje kommer också kunna bidra förebyggande genom att fånga upp problematiken tidigare hos grupper som tidigare inte nåts av insatser. I förlängningen kommer det innebära att personer med lättare problematik inte behöver utveckla svårare psykiatriska problem som kräver specialistnivåns resurser.

Interpellanten ställer också en fråga om BUP-mottagningarnas utveckling. Idag har BUP det mycket viktiga uppdraget att utreda, bedöma, diagnostisera och behandla medelsvåra till svåra psykiatriska tillstånd. De barn som har behov av specialistpsykiatri inom BUP:s verksamhet ska erbjudas en trygg och tillgänglig vård, med en vårdkontakt och en tydlig vårdplan. Väntetider ska hållas korta och hälso- och sjukvårdsnämnden ska utreda en skärpt regional vårdgaranti.

Inom SLSO:s regionövergripande uppdrag finns även vårdtjänsten ”mellanvård”, som i mindre utsträckning erbjuds till barn och unga som får sin vård hos BUP-mottagningarna. I strävan mot en ännu mer jämlik och tillgänglig vård över hela regionen kommer vårdtjänsten ”mellanvård” från maj 2020 att inkluderas i uppdraget även för BUP-mottagningarna. Vid samsjuklighet ska man eftersträva en integrerad behandling och en obruten vårdkedja med få kontaktpunkter ska etableras.

SLSO:s BUP-mottagningar har också regionövergripande specialenheter som riktar sig till patienter med en komplex symptombild och problem med hög svårighetsgrad där det finns särskilt stora behov av en specialiserad barn- och ungdomspsykiatrisk kompetens och speciella behandlingsmetoder. Det kan exempelvis handla om barn och ungdomar som upplevt våld inom familjen, sexuella övergrepp, självskadebeteende, migrationsproblematik och uppgivenhetssyndrom. Som patient kommer man oftast till en specialenhet via remiss från sin lokala öppenvårdsmottagning.

Slutligen ställer interpellanten en fråga om varför ordet ungdomsmottagning inte nämns i koalitionsens budget. Ungdomsmottagningarna fyller ett mycket viktigt syfte i att fånga upp, hjälpa och utföra vård till regionens ungdomar. Bara för att en verksamhetsform inte nämns vid namn i budgettexten betyder det inte att den är av mindre betydelse för regionen.

Därmed anser jag interpellationen besvarad

Anna Starbrink